

Toinen reitti yliopistoon

Jukka Lerkkanen
31.8.2018

Tarve

- Yliopistojen opiskelijavalintajärjestelmä uudistuu siten, että vuonna 2018 opiskelijavalinnoissa pääsääntöisesti luovutaan pitkää etukäteisvalmistelua vaativista pääsykokeista ja vuonna 2020 todistusvalinta on pääväylä.
- Pääsykokeiden ja todistusvalinnan rinnalle tarvitaan vaihtoehtoisia reittejä yliopistoihin hakeutumisessa.
- Yhtenä vaihtoehtona on esitetty avoimen väylää. Kuitenkin tulokset osoittavat, että avoimen väylä ei tällä hetkellä toimi (Valmiina valintoihin I).
- Tarvitaan Toinen reitti yliopistoon (TRY) - vaihtoehtoinen mahdollisuus osoittaa valmiuksia korkeakouluopintoihin ylioppilastutkinnon lisäksi.
- Rakentaa sellainen opiskelijavalintajärjestelmää, joka ei muodosta koulutuksellista umpiperää.
- Myös aikuiset tarvitsevat heille suunnattuja reittejä tutkinto-opintoihin
- Edellä mainittuihin teemoihin liittyvän neuvonnan ja ohjauksen sekä opintopalvelujen kehittäminen

MIELIPIDE

Yhteystiedot: PL 71, 00089 Sanoma
hs.mielipide@hs.fi
+358 9 1221 ma-pe 12.00-12.30

Toimitusneuvoston puolesta: Teija Kallio • Toimittajat: Anni Kupiainen, Markku Rönty

Opiskelijavalinnat: Tavoitteena on, että korkeakoulujen pääsykokeista valtaosin luovutaan

Avoimen yliopiston väylä tulisi avata ammolleen

Taas pohditaan yliopistojen opiskelijavalintoja: ylioppilastodistus vai pääsykokeet? Ei mitään uutta, sillä 20 vuotta sitten Rehtorien neuvoston työryhmä pohti samaa kysymystä ja päätyi haukkumaan vallitsevia käytäntöjä. Valitettavan pientä edistystä on saavutettu.

YLIOPPILASTODISTUKSEN käyttöä opiskelijavalinnassa helpotti ainerealuudistus. Pääsykokeita on ennakkolukemisen osalta kevennetty. Joillakin aloilla on myös otettu käyttöön aineistokoe: kysymysten pohjana olevaan materiaaliin saa tutustua vasta koetilaisuudessa.

Ylioppilastodistus suosii naisia, pääsykokeet tarjoavat miehille pelastavan reitin (HS 19.8.). Ikävä kyllä pääsykokeet ennustavat huonosti tulevaa opintomenestystä, joten oikeastaan pitäisi puhua karsinta- eikä valintakokeista.

Epäkohtana ovat edelleen

ke- ja kauppatieteet) valmennuskurssit. Niitä markkinoidaan lähes välttämättöminä sisäänpääsulle, ja pönttämisen hintahaitari venyy pahimmillaan liki 7 000 euroon.

Jos yliopistoihin halutaan opiskelijoita, joilla motivaation lisäksi on osoitettu kyky akateemisiin opintoihin, Avoimen yliopiston väylä tutkinto-opiskeluun tulisi avata ammolleen. Avoimen yliopiston opintojen sisällöt ja opettajat ovat tiedekuntien hyväksymiä, ja suoritetut kurssit kelpaavat tutkintojen osiksi.

Kaikkilla koulutusaloilla on kursseja, jotka voisi viritellä palvelemaan opiskelijavalintoja. Samoin avoimet verkkokurssit (MOOC), joita tuottavat sekä omat että kansainväliset yliopistot, kävisivät osoitukseksi valmiuksista yliopisto-opintoihin, jos ongelmat opiskelijan henkilöllisyyden varmentamisessa pystytään ratkaisemaan.

Vaikka oikeus tutkinto-opis-

avoimen yliopiston kurssisuoritteet voi listata ansiolettöön, ja ne palvelevat myös täydennyskoulutuksen tarpeita.

Avoim yliopisto voisi keventää opetus-taakkaa.

Sen sijaan kukaan ei taida keuhkella suorittaneensa preppauskurssit mutta jääneensä vaille opiskelupaikkaa.

MIKSI Avoimen yliopiston väylä on niin kapea? Yksi syy on yliopistojen ja tiedekuntien nihkeys sen laajentamiseen, vaikka

Avoim yliopisto voisi keventää opetus-taakkaa.

Näyttää siltä, että vain Jyväskylän yliopisto on oivaltanut tässä pölevän potentiaalin. Se on maan suurin avoimen yliopisto-opetuksen tarjoaja, ja sen osuus suoritetuista opintopisteistä koko maassa vuonna 2015 oli 26,6 prosenttia.

TOINEN syy Avoimen yliopiston kituttamiseen on ollut opiskelijajärjestöjen vastustus. Syynä on opetuksen maksullisuus – yliopistolaitoksemme tabu keskustelunaiheena.

Kaikki on kuitenkin suhteellista. Avoimen maksut määrää valtioneuvosto, ja yhden opintopisteen (27 tuntia opiskelua) hinta on nykyisin 15 euroa. Jos koko maisterin tutkinnon voisi suorittaa Avoimessa yliopistossa, hinta olisi 4 500 euroa. Se on selvästi alle kalleimpien preppauskursseiden, joiden makusta on ole kuullut opiskelijajärjestöjen protestteja.

Kari Raivio

Ammatillinen tutkinto antaa valmiuden jatko-opintoihin

Korkeakoulujen opiskelijavalintaa aiotaan uudistaa. Opetus- ja kulttuuriministerin tavoitteena on, että valintakokeista pääsääntöisesti luovuttaisiin ja opiskelijavalinta tehtäisiin ylioppilastodistuksen perusteella.

Asiasta uutisoitaessa väylä ammatillisen koulutuksen kautta korkeakouluun jää usein varjoon. Ammatillinen toisen asteen tutkinto on antanut yleisen jatko-opintokelpoisuuden 1980-luvulta alkaen. Vuonna 2015 yliopistoissa aloitti 2 000 opiskelijaa ammatillisella taustalla. Ammattikorkeakouluissa puolestaan aloitti 17 000 opiskelijaa, joilla oli ammatillinen pohjakoulutus. Mahdollisuus hakeutua korkeakouluun ei siis ole aivan pieni asia opiskelijoille.

Väylä korkeakouluopintoihin ammatillisen koulutuksen kautta säilyy myös tulevaisuudessa. Hiljattain uudistetun ammatillista koulutusta määrittävän lain mukaan ammatillinen tutkinto antaa yleisen jatko-opintokelpo-

Toinen reitti
yliopistoon

Näyttöreitti

- Luodaan mallit toisen asteen opiskelijoille tarjottavista opinnoista, jotka mahdollistavat joustavan valinnan yliopistoon
- Osaamisperustainen valintatapa perustuu avoimiin yliopisto-opintoihin, jotka voidaan suorittaa osana toisen asteen opintoja (lukio, ammatillinen). Ammatillisen toisen asteen perustutkinnon suorittaneille opiskelijoille tarjotaan yhdenmukaiset mahdollisuudet yliopisto-opintoihin kuin lukion ja ylioppilastutkinnon suorittaneille opiskelijoille. Valintatapa perustu näyttöön ja osaamiseen.

Vaihtoehtoinen reitti

- Luodaan mallit toisen asteen suorittaneille opiskelijoille, jotka opiskelevat vapaan sivistystyön oppilaitoksissa yliopisto-opintoja tai avoimia yliopisto-opintoja tavoitteenaan tutkinto-opiskelu
- Ylioppilastutkinnon arvosanojen korottamisen ja suorituskertojen lisäämisen sijaan avoimet yliopistot ja niiden yhteistyöoppilaitokset tarjoavat vaihtoehtoisen valintareitin.
- Vaihtoehtoinen reitti, toisen asteen ja yliopiston välisessä nivelvaiheessa, parantaa opiskeluvalmiuksia ja akateemisia taitoja sekä vuorovaikutustaitoja. Samaan aikaan opiskelijan uravalinta tarkentuu opinto-ohjauksen avulla.
- Tähän kokonaisuuteen voi yhdistää Ruotsissa käytetyn Högskoleprovetin ominaisuuksia. Silloin avoimien yliopisto-opintojen oppimistehtävien tulee arvioida substanssiosaamisen lisäksi yleistä valmiutta ja kyvykkyyttä yliopisto-opintoihin.

Elinikäisen oppimisen reitti

- Luodaan mallit uramuutosta suunnitteleville tai osaamistaan kehittäville ja avoimessa yliopistossa opiskeleville aikuisille. Huomioi myös aikaisemmin suoritettu toinen korkeakoulututkinto (esim. amk-tutkinto).
- Työelämän kohtaanto-ongelman ratkaisemiseksi työuran muutosta suunnittelevat aikuiset tarvitsevat mahdollisuuden yliopistojen tutkinto-opintoihin.
- Tavoitteena on luoda tutkintoon johtavia opintopolkuja työelämätarpeiden mukaisesti (esim. joustavia kandipolkuja). Toiseksi tämä valintatapa kohdentuu aikuisiin, jotka haluavat syventää osaamistaan tai tarvitsevat nykyiseen työhönsä tutkinnon tuomaa legitimizeettiä ja turvaa.

Opintopalvelut sekä neuvonta ja ohjaus

- Palvelumuotoillaan käyttäjälähtöiset opintopalvelut
- Eri kohderyhmille muotoiltujen reittien avulla opiskelijoiden valintajärjestelmä yliopistoihin monipuolistuu ja samalla yksilöityy opiskelijoiden tarvitsemat palvelut.
- Vakiinnutetaan toisen reitin valintaperusteet ja pyritään perusteiden pysyvyyteen ja ennakoitavuuteen sekä sovitaan eri reittien valintakiintiöt.
- Siirtymä tutkinto-opiskelijaksi tapahtuu sujuvammin

Aikataulu ja toteuttajat

- 1.8.2018–31.12.2020
- Mukana 11 yliopistoa
- Hanketta koordinoi JYU

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

UNIVERSITY
OF OULU

Aalto University

Vaasan yliopisto
UNIVERSITY OF VAASA

Turun yliopisto
University of Turku

UNIVERSITY
OF TAMPERE

Åbo Akademi
University

LAPIN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF LAPLAND

HELSINGIN YLIOPISTO
HELSINGFORS UNIVERSITET
UNIVERSITY OF HELSINKI

UNIVERSITY OF
EASTERN FINLAND

Henkilöstö

Summaten

- Siirtymä toisen asteen opinnoista yliopisto-opintoihin nopeutuu
- Edistää tutkintoaikojen lyhenemistä ja siirtymistä työelämään.
- Lisää ympärivuotisen opiskelun mahdollisuuksia ja joustavoittaa opintopolkuja.
- Kehittää digitaalisia oppimisympäristöjä avoimessa yliopisto-opetuksessa. Laaditaan yliopistojen yhteistä digitaalista materiaalia.
- Lisää yliopistojen välistä yhteistyötä – myös vapaan sivistystyön oppilaitosten kanssa
- Verkottaa opintopalvelujen ja koulutuksen substanssiasiantuntijoita sekä kehittää tarjottavaa opintotarjontaa
- Reitit ovat selkeitä ja ne vastaavat tehokkaasti eri kohderyhmien tarpeisiin.
- Materiaalit tehdään avoimella lisenssillä ja ne ovat siten jatkojalostettavissa.
- Tuotetaan palvelut käyttäjälähtöisesti sekä osuvasti ja oikea-aikaisesti

Toinen reitti yliopistoon

on opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittama korkeakoulutuksen kehittämishanke.